

ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΜΕ ΑΡΙΘΜ. 1/16-1-2012

Στη Θεσσαλονίκη σήμερα την 16^η Ιανουαρίου 2012, ημέρα Δευτέρα και ώρα 10.00 π.μ συνήλθε σε συνεδρίαση στην αίθουσα συνεδριάσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης (Τ. Οικονομίδα και Καθ. Ρωσσίδου 11 - στο ισόγειο), ύστερα από έγγραφη πρόσκληση του Προέδρου αυτής, η (δυνάμει της υπ' αριθ.9348/15.3.2011/29.3.11 απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης συγκροτηθείσα) **Ειδική Τριμελής Επιτροπή Εφαρμογής** των διατάξεων του άρθρου 5 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α'), με σκοπό την εξέταση και λήψη αποφάσεων επί των θεμάτων που περιλαμβάνονται στην οικεία ημερήσια διάταξη.

Στη συνεδρίαση παραβρέθηκαν:

1. **Γεώργιος Α. Βαμβακίδης**, Πάρεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ), Πρόεδρος.
2. **Ιωάννης Σάββας**, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού – Οικονομικού, με βαθμό Γ', τακτικό μέλος.
3. **Ιωάννης Υφαντίδης**, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Μηχανικών, με βαθμό Δ', τακτικό μέλος.

Παρούσα επίσης ήταν και η Χρυσούλα Κουράκη, υπάλληλος του κλάδου ΤΕ Διοικητικού – Λογιστικού, με βαθμό Δ', ως Γραμματέας της Επιτροπής.

ΑΦΟΥ διαπιστώθηκε η ύπαρξη απαρτίας, άρχισε η συζήτηση των ακόλουθων θεμάτων της ημερήσιας διάταξης.

ΘΕΜΑ 1^ο

Εξέταση της υπ'αρ.πρωτ. 6542/11-2-2011 αίτησης της κ. ...., περί καταβολής σ' αυτήν χρηματικής αποζημίωσης από το Τοπικό Υποκ/μα του ΙΚΑ Τούμπας Θεσσαλονίκης.-

Α. Η εισηγήτρια Ελένη Μαουρουλέα, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού –Οικονομικού, με βαθμό Δ', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή της.

Β. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας η εν λόγω εισηγήτρια απεχώρησε, επακολούθησε η

μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ΚωδΔιοικΔιαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') **ορίζεται ότι:** *«α. Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινόμενοι για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες. β. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.»*

β. Επίσης, στις παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4) του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 ορίζεται ότι: *«2. Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία. 3. Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. 4. ...»*

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι *«5. Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου*

περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. 6. Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».

δ. Περαιτέρω, στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991(ΦΕΚ 50 Α'), όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ102Α') **ορίζεται ότι:** «7. Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρους αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... 8. Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «2. Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. 3. ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για

δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή, σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημιώσεως λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc* γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟΛΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη (πρβλ. ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία βάσιμη**, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: *ι*) υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, *ii*) υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, *iii*) η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, **όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: *ι*)** δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ' εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη

ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004), **ii)** να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, **iii)** δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, **iiii)** δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Η Ευφημία έλου (αιτούσα) κατέθεσε το υπ' αριθμ.πρωτ.10914/17-11-2010 **α' αίτημά της** προς το Τοπικό Υποκατάστημα του ΙΚΑ Τούμπας Θεσσαλονίκης, με το οποίο αιτείται να της χορηγηθούν κάποια επικυρωμένα αντίγραφα εγγράφων, που αφορούν σε μια παρελθούσα ένσταση της ενδιαφερόμενης ενώπιον της Τοπικής Διοικητικής Επιτροπής του συγκεκριμένου υποκαταστήματος, μεταξύ των οποίων και την εισήγηση της Υπηρεσίας, διότι αφενός αυτή αποτελεί εσωτερικό υπηρεσιακό έγγραφο και αφετέρου εμπεριέχει του λόγους απόρριψης της εν λόγω ένστασης.

β. Το ΙΚΑ απάντησε στην πιο πάνω αιτούσα με το υπ'αριθμ.πρωτ.10914/26-11-2010 έγγραφό του, εξηγώντας της τους λόγους που ικανοποιούν μερικώς μόνο το αίτημά της.

γ. Η αιτούσα επανέρχεται με την υπ'αριθ.πρωτ.11547/6-12-2010 δεύτερη (**β'**) **αίτησή της**, επιμένοντας να ζητά αντίγραφα της Γνωμάτευσης του αρμόδιου Υγειονομικού Οργάνου και της Εισήγησης για την απόρριψη της ένστασής της.

δ. Το ΙΚΑ απαντά, μετά από εσωτερική αλληλογραφία με την Νομική Υπηρεσία του Περιφερειακού Υποκαταστήματος ΙΚΑ - ΕΤΑΜ Θεσσαλονίκης - *ζητώντας την γνωμάτευσή της επί του θέματος* - με το υπ' αρ.πρωτ.11547/21-1-2011 έγγραφο στην αιτούσα, κατά το οποίο – *σύμφωνα με τη σχετική άποψη της νομικής του υπηρεσίας* – για τη χορήγηση αντιγράφου της αιτουμένης εισήγησης είναι απαραίτητη η προσκόμιση σχετικής εισαγγελικής διάταξης, εφόσον αυτή ήθελε αιτιολογήσει ειδικό έννομο συμφέρον.

ε. Ακολούθως, η πιο πάνω αιτούσα (ενδιαφερομένη) επανήλθε στην ως άνω υπηρεσία του ΙΚΑ, καταθέτοντας την από 10.2.2011 αίτησή της, μαζί με συνημμένη εισαγγελική εντολή, μετά από την οποία το τελευταίο (ΙΚΑ) απέστειλε στις **21.2.2011** σ' αυτήν επικυρωμένο

αντίγραφο της αιτηθείσας εισήγησης, παρέχοντας ταυτόχρονα και διευκρινίσεις για όλα τα έγγραφα που ενδεχομένως από πλάνη θεωρούσε αυτή (αιτούσα) ότι δεν είχε λάβει (βλ. υπ' αριθ.πρωτ.5917/30.5.2011 έγγραφο παροχής διευκρινίσεων της ανωτέρω υπηρεσίας προς την Επιτροπή μας).

στ. Κατόπιν τούτων, η εν λόγω ενδιαφερομένη υπέβαλε στην Επιτροπή μας την υπ'αριθ. πρωτ.6542/11.2.2011 αίτησή της, ζητώντας την καταβολή χρηματικής αποζημίωσης από το ΙΚΑ Τούμπας, σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις .

4. α. Καταρχάς, η υπό κρίση αίτηση της ως άνω ενδιαφερομένης, υποβληθείσα προς την παρούσα Επιτροπή την 11^η Φεβρουαρίου 2011 (αριθ.πρωτ.6542/11.2.11), **εμπροθέσμως** φέρεται να έχει ασκηθεί, εφόσον από την ανωτέρω δοθείσα (με το υπ'αριθ.πρωτ.11547/21-1-2011) έγγραφη απάντηση της υπηρεσίας (ΙΚΑ) και μέχρι τον χρόνο υποβολής του εν λόγω αιτήματος (11.2.2011) δεν παρήλθε η αποκλειστική 60νθήμερη προθεσμία ασκήσεώς της.

β. Ωστόσο, η υπό κρίση αίτηση είναι απορριπτέα ως μη νόμιμη και αβάσιμη, **καθόσον κρίθηκε: Α) ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ** – μειοψηφούντος του μέλους Ιωάννη Σάββα – ότι το υπ'αριθ. πρωτ.11547/6.12.2010 **δεύτερο (β') αίτημά της** είχε απαντηθεί εμπροθέσμως με το υπ'αριθ. πρωτ.10914/ **26.11.2010** έγγραφό του ΙΚΑ επί της υπ'αριθ.πρωτ.10914/**17-11-2010** **πρώτης (α') αιτήσεώς της**, δεδομένου ότι με το πιο πάνω β' αίτημά της υπήρξε επανάληψη του περιεχομένου (κατά το μέρος που δεν είχε ικανοποιηθεί με την α' δοθείσα απάντηση) της πρώτης (α') αιτήσεώς της, **Β) ΟΜΟΦΩΝΑ** ότι η διοίκηση απάντησε εμπρόθεσμα, σε κάθε περίπτωση, και επί της πιο πάνω β' αιτήσεώς της και πάντως ενήργησε χωρίς να παραβιάσει τις διατάξεις του ΚωδΔιοικΔιαδ (ν. 2690/99) το δικαίωμα της πιο πάνω αιτούσας να λαμβάνει απαντήσεις ή έγγραφα από τις Αρχές.

γ. Συνεπώς, από τα ανωτέρω εκτιθέμενα πραγματικά δεδομένα, σε συνδυασμό με τα ως άνω γενόμενα ερμηνευτικά δεκτά, η κρινόμενη αίτηση πρέπει ν' απορριφθεί ως μη νόμιμη και αβάσιμη.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή απορρίπτει ως μη νόμιμη και αβάσιμη την αίτηση της κ. ...., περί καταβολής σ' αυτήν χρηματικής αποζημίωσης από το Τοπικό Υποκ/μα του ΙΚΑ Τούμπας Θεσσαλονίκης

ΘΕΜΑ 2^ο

Εξέταση της υπ'αριθ.πρωτ.4296/2-2-2011 αίτησης του ..... περί καταβολής σ' αυτόν, χρηματικής αποζημίωσης από το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης.

A. Η εισηγήτρια Ελένη Μαουρουλέα, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού, με βαθμό Δ', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή της.

B. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας η εν λόγω εισηγήτρια απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Κωδ.Διοικ. Διαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') **ορίζεται ότι:** «**α.** Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινούνται για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες. **β.** Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4) του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 ορίζεται ότι: «**2.** Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία. **3.** Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα

είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. 4. ...».

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5.** Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. **6.** Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».

δ. Περαιτέρω, στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ 102 Α') **ορίζεται ότι:** «**7.** Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρους αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... **8.** Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «**2.** Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. **3.** ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή, σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημιώσεως λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc* γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟΛΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη, (πρβλ. ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία βάσιμη, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: Ι)** υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, **ΙΙ)** υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, **ΙΙΙ)** η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο

σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: ι) δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ' εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004), ii) να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, iii) δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, iiii) δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Ο ..... κατέθεσε στις 29/09/2010 το υπ' αριθ.πρωτ.25/2010 αίτημά του προς το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης (ΕΒΕΘ), με το οποίο θέτει κάποια ερωτήματα που αφορούν τις αιτήσεις για εγγραφή στο μητρώο και έναρξη λειτουργίας νέου καταστήματος και ζητά να πληροφορηθεί και ως προς τα εφαρμοζόμενα για τις επιγραφές των καταστημάτων, στα πλαίσια μιας πανελλήνιας εκστρατείας για την εφαρμογή του νόμου (ν. 2946/2001) καθώς και της εγκυκλίου του Υπουργείου Εσωτερικών (ΑΠ 18765/9.6.2008), που αφορούν τις ξενόγλωσσες επιγραφές των καταστημάτων – επιχειρήσεων.

β. Το ανωτέρω αίτημα του ..... ελήφθη και πρωτοκολλήθηκε από το ανωτέρω Επιμελητήριο στις 4/10/2010.

γ. Σημειωτέον ότι το ΕΒΕΘ, με το υπ' αριθ.πρωτ.32573/26-05-2011 έγγραφό του προς την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας-Θράκης, αναφέρει μεταξύ άλλων ότι «...οι υπηρεσίες του ΕΒΕΘ έκριναν ότι δεν όφειλαν να απαντήσουν, ελλείψει τοπικής και ουσιαστικής αρμοδιότητας του ΕΒΕΘ, δεδομένου ότι, αφενός ο ..... έχει έδρα στην Αγχίαλο Βόλου και θα όφειλε να απευθυνθεί στο κατά τόπο αρμόδιο Επιμελητήριο Μαγνησίας και αφετέρου, τα Επιμελητήρια περιορίζονται στον έλεγχο και έγκριση επωνυμιών και των

διακριτικών τίτλων των εμπορικών εταιριών και δεν εμπλέκονται στην εφαρμογή του νόμου για τις επιγραφές των καταστημάτων, αρμοδιότητα, που ανήκει αποκλειστικά στους ΟΤΑ, και ειδικότερα, στις δημοτικές αρχές», και γι' αυτό το λόγο δεν μπορούσε να ικανοποιήσει τα αιτήματα του συγκεκριμένου Συλλόγου.

δ. Κατόπιν τούτων, η εν λόγω ενδιαφερόμενος Όμιλος υπέβαλε στην Επιτροπή μας την υπ' αριθ.πρωτ.4296/2.2.2011 αίτησή του, ζητώντας την καταβολή χρηματικής αποζημίωσης, ύψους 500 ευρώ για υλική και ηθική ζημία λόγω άρνησης από το ΕΒΕΘ να απαντήσει στο πιο πάνω αίτημά του, σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις .

4. α. Από τα παραπάνω σαφώς προκύπτει ότι η κρινόμενη αίτηση του ως άνω αιτούντος, υποβληθείσα προς την παρούσα Επιτροπή την 2^α Φεβρουαρίου 2011 (αριθ.πρωτ.4296/02-02-11), έχει ασκηθεί **εκπρόθεσμα**, εφόσον από την παρέλευση άπρακτης της 50νθήμερης προθεσμίας για την διεκπεραίωση της υπόθεσής του (που έληγε την 23^η Νοεμβρίου 2010, εφόσον το αίτημά του προς τη διοίκηση του ΕΒΕΘ είχε υποβληθεί την 4.10.2010) και μέχρι τον χρόνο υποβολής της υπό κρίση αιτήσεως (2.2.2011), είχε παρέλθει η αποκλειστική 60νθήμερη προθεσμία ασκήσεώς της, που άρχιζε μετά τη λήξη της ως άνω 50νθημερης προθεσμίας (23.11.2010) και έληγε την 24^η Ιανουαρίου 2011, ημέρα Δευτέρα λόγω του ότι η πράγματι τελευταία ημέρα και η επομένη αυτής (δηλ. Σαββάτο, Κυριακή) ήταν κατά νόμο εξαιρέτες.

β. Συνεπώς, υπό τα ανωτέρω εκτιθέμενα πραγματικά δεδομένα, σε συνδυασμό με τα ως άνω γενόμενα ερμηνευτικά δεκτά, ενόψει του μη παραδεκτού εξ απόψεως εμπρόθεσμης άσκησης της υπό κρίση αίτησης ενώπιον της Επιτροπής, παρέλκει η εξέταση του νόμου και ουσία βασίμου αυτής.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή αποφασίζει, ομόφωνα, την απόρριψη της κρινόμενης αίτησης ως εκπρόθεσμης.-

ΘΕΜΑ 3^ο

Εξέταση της υπ' αριθ.πρωτ.32226/25-5-2011 αίτησης του κ. .... περί καταβολής σ' αυτόν, χρηματικής αποζημίωσης από το Δήμο Καλαμαριάς.-

Α. Ο εισηγητής Ευστράτιος Παπαμιχαήλ, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού, με βαθμό Ε', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή του.

B. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας ο εν λόγω εισηγητής απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ΚωδΔιοικ Διαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') **ορίζεται ότι:** «**α.** Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινόμενοι για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες. **β.** Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4) του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 ορίζεται ότι: «**2.** Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία. **3.** Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. 4. ...».

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5.** Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. **6.** Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».

δ. Περαιτέρω, στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991(ΦΕΚ 50 Α'), όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ102Α') ορίζεται ότι: «**7.** Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρης αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... **8.** Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «**2.** Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. **3.** ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10

παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή, σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημίωσης λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟΛΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη*).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη (πρβλ. *ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.*), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία βάσιμη, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: *i*) υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, *ii*) υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, *iii*) η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: *i*) δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ'**

εξαιρέση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004), **ii)** να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, **iii)** δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, **iiii)** δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Ο κ. .... (αιτών), Πρόεδρος του Σ..... Κ..... '.....', με την υπ' αριθ.πρωτ.9845/22.3.2011 αίτησή του προς τον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου Καλαμαριάς, ζήτησε να του χορηγηθούν αποσπάσματα πρακτικών της από 14-3-2011 συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου Καλαμαριάς, που αφορούσαν: 1) το ψήφισμα που υπέβαλε στο Δημοτικό Συμβούλιο ο δημοτικός σύμβουλος Μιχάλης Παναγιωτίδης και την επακολουθήσασα συζήτηση, 2) την τοποθέτηση της δικηγόρου Μαρίας Παυλίδου στο θέμα των ακινήτων του Δήμου, 3) την απρόκλητη επίθεση του Αντιδημάρχου Τεχνικών Υπηρεσιών Δημοσθένη Σαρηγιάννη προς τον ίδιο και την απάντηση που έδωσε ο ίδιος.

β. Ο Δήμος Καλαμαριάς, Γραφείο Δημοτικού Συμβουλίου, με το υπ' αριθ.πρωτ.9845/20-4-2011 έγγραφό του πληροφόρησε τον αιτούντα ότι τα πρακτικά θα του αποστέλλονταν όταν θα ήταν έτοιμα.

γ. Ο πιο πάνω αιτών επανήλθε στο αίτημά του με τις από 22.4.2011 και 29.4.2011 αιτήσεις του, ενώ ταυτόχρονα υπέβαλε και την από 28.4.2011 αίτησή του στον αρμόδιο Εισαγγελέα Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης περί χορήγησης των πρακτικών της από 14-3-2011 συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου Καλαμαριάς, που έγινε δεκτή και εστάλη η υπ' αριθ.πρωτ.1831/28-4-2011 εισαγγελική εντολή προς το Δήμο Καλαμαριάς.

δ. Ακολούθως, ο ίδιος υπέβαλε και δεύτερη αίτηση προς τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών στις 17-5-2011, που έγινε δεκτή και εστάλη η υπ' αριθ. πρωτ. 2150/17-5-2011 εισαγγελική εντολή προς το Δήμο Καλαμαριάς, ενώ ταυτόχρονα αυτός υπέβαλε την από 18-5-2011 νεότερη αίτηση προς τον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου Καλαμαριάς με το ίδιο ως άνω αίτημα, επισυνάπτοντας την ανωτέρω δεύτερη εισαγγελική εντολή.

ε. Κατόπιν τούτων, ο πιο πάνω ενδιαφερόμενος υπέβαλε στις 25-5-2011 την υπό κρίση αίτηση αποζημίωσης ενώπιον της Επιτροπής του άρθρου 5 του Ν. 1943/91, επικαλούμενος βλάβη της αξιοπρέπειάς του και ζητώντας ποσό 2.000,00 € .

στ. Τελικά ο Δήμος Καλαμαριάς με το υπ' αρ. πρωτ. 17205/6-6-2011 έγγραφό του πληροφορεί τον αιτούντα ότι του αποστέλλει τα πρακτικά της υπ' αριθμ. 4/14-3-2011 συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου, όπως προκύπτει από το 6-6-2011 αποδεικτικό επίδοσης του Δήμου Καλαμαριάς.

ζ. Σημειωτέον ότι επί του το υπ' αριθ. 3226/10-6-2011 εγγράφου της Δ/νσης Διοίκησης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας Θράκης, με το οποίο ζητήθηκαν από το Δήμο Καλαμαριάς οι απόψεις του επί του θέματος, ο τελευταίος απάντησε με το υπ' αριθμ. πρωτ. 23305/18-7-2011 έγγραφό του, αναφέροντας ότι ο κ. .... είχε ενημερωθεί προφορικά για το κώλυμα της γραπτής απάντησης, το οποίο προέκυψε λόγω της μη έγκαιρης απομαγνητοφώνησης των πρακτικών, επισυνάπτοντας τη σχετική αλληλογραφία.

4. α. Από τα παραπάνω σαφώς προκύπτει ότι η κρινόμενη αίτηση του ως άνω αιτούντος, υποβληθείσα προς την παρούσα Επιτροπή την 25^η Μαΐου 2011 (αριθμ. πρωτ. 32226/25-05-11), **εμπροθέσμως** έχει ασκηθεί, **εφόσον τόσο** από την υποβολή του σχετικού από 22.3.2010 αιτήματός του **όσο** και της από 20.4.2011 δοθείσας απάντησης της διοίκησης του οικείου Δήμου για την διεκπεραίωση υπόθεσής του και μέχρι τον χρόνο υποβολής αυτής (δηλ. της υπό κρίση αιτήσεως) δεν παρήλθε η αποκλειστική 60νθήμερη προθεσμία ασκήσεώς της, **αφού αυτή έληγε, στη μεν πρώτη περίπτωση**, συνυπολογιζομένου προηγουμένως και του χρονικού διαστήματος της 20ημερης προθεσμίας (από την οποία αυτή αφητηριάζεται), που είχε στη διάθεσή της η διοίκηση ν' απαντήσει, κατά τα ρητώς οριζόμενα στην παρ. 6 του άρθρου 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004, **την 10^η Ιουνίου 2011**, ημέρα Παρασκευή, **στη δε δεύτερη την 20^η Ιουνίου 2011**, ημέρα Δευτέρα.

β. Από τα στοιχεία του φακέλου διαπιστώνεται ότι πράγματι ο οικείος Δήμος, καίτοι είχε προς τούτο τη σχετική υποχρέωση, με το να εκδώσει το ως άνω πληροφοριακό του έγγραφο την 20^η Απριλίου 2011, δεν τήρησε την 20ημερη προθεσμία που είχε στη διάθεσή του, σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 5 του Κωδ. Διοικ. Διαδ., για

να απαντήσει επί της από 22.3.2011 αιτήσεως του πιο πάνω ενδιαφερομένου (που έληγε την 11^η Απριλίου 2011, ημέρα Δευτέρα), εφόσον μ' αυτήν αυτός ζητούσε τη χορήγηση εγγράφων της οποίας η προβλεπόμενη προθεσμία ως μικρότερη υπερισχύει της γενικής των πενήντα (50) ημερών, σύμφωνα άλλωστε και με τη ρητή επιφύλαξη που αναφέρεται στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, όπως αυτή ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, με συνέπεια να πρέπει να υποχρεωθεί στην καταβολή σχετικής αποζημίωσης υπέρ τούτου.

γ. Ωστόσο, ενόψει του ότι από τα στοιχεία του φακέλου δεν αποδεικνύεται, κατά την ελεύθερη εκτίμηση της Επιτροπής, το ύψος της αιτούμενης ζημίας λόγω ηθικής βλάβης, αυτή (Επιτροπή), λαμβάνοντας υπόψη τις συγκεκριμένες ειδικές συνθήκες, αλλά και τις λοιπές εν γένει περιστάσεις, όπως αυτές περιγράφηκαν παραπάνω, προσδιορίζει αυτό στο ύψος των εκατό (100) ευρώ, κατά μερική αποδοχή της υπό κρίση αιτήσεως.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή αποφασίζει, ομόφωνα, να γίνει εν μέρει δεκτή η κρινόμενη αίτηση, και να καταβληθεί στον αιτούντα, το ποσό των εκατό (100) €, από τον Δήμο Καλαμαριάς.-

ΘΕΜΑ 4^ο

Εξέταση της υπ' αριθμ. πρωτ. 31994/25-5-2011 αίτησης της εταιρείας ..... ΑΤΕΒΕ περί καταβολής σ' αυτήν χρηματικής αποζημίωσης από το ΙΚΑ Τοπικό Υποκατάστημα Σερρών .-

A. Ο εισηγητής Ευστράτιος Παπαμιχαήλ, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού, με βαθμό Ε', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή του.

B. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας ο εν λόγω εισηγητής απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Κωδ. Διοικ. Διαδ.), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') ορίζεται ότι: «α. Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις

υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινόνται για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες.

β. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4) του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 ορίζεται ότι: «**2.** Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία.

3. Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. 4. ...».

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5.** Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. **6.** Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση

του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».

δ. Περαιτέρω, στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ102Α') **ορίζεται ότι:** «**7.** Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρους αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... **8.** Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «**2.** Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. **3.** ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή, σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημιώσεως λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc* γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟΛΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη (πρβλ. ΣτΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣτΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία βάσιμη**, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: Ι) υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, **ΙΙ)** υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, **ΙΙΙ)** η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: Ι) δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ' εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004), **ΙΙ)** να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, **ΙΙΙ)** δεν πρόκειται

για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, *iiii*) δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Με την υπ'αριθ.41 απόφαση της συνεδρίασης 7/24-1-2011 της Τ.Δ.Ε. του ΙΚΑ Υποκ/τος Σερρών, απορρίφθηκε η υπ'αριθμ. 9408/3-6-2003 ένσταση της εταιρείας ..... ΑΤΕΒΕ, ως εργοδότη και αναδόχου του έργου "Αποπεράτωση αρδευτικού δικτύου Ν. Σερρών από τον ποταμό Στρυμόνα" περί απασχόλησης συγκεκριμένων εργαζομένων σε συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα κατά την εκτέλεση του ανωτέρω έργου και καταλογίστηκαν σε βάρος της η καταβολή των εισφορών. Η εταιρεία ..... ΑΤΕΒΕ εκπροσωπείται από τον Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο Α..... Σ..... Η ανωτέρω απόφαση κοινοποιήθηκε στην εταιρεία στις 16-3-2011, όπως προκύπτει από την 25-5-2011 αίτηση της εταιρείας ενώπιον της Επιτροπής του άρθρου 5 Ν. 1943/91.

β. Με την από 17-3-2011 αίτηση της εταιρείας προς το ΙΚΑ, η οποία εστάλη με το υπ'αριθμ. 04096011600011093/17-3-2011 αποδεικτικό συστημένου εγγράφου των ΕΛΤΑ και έλαβε το υπ'αριθμ. 4707/18-3-2011 πρωτόκολλο του ΙΚΑ, ζητήθηκε η χορήγηση των πρακτικών της ανωτέρω αποφάσεως, επί της οποίας αυτό απάντησε με το υπ'αριθμ.πρωτ.4707/15-4-2011 έγγραφό του, με το οποίο ενημερώνει τον κ. Σ..... ότι τα συζητηθέντα στην Επιτροπή έχουν αναπτυχθεί στην υπ'αριθμ. 41 απόφαση, η οποία κοινοποιήθηκε στον αιτούντα.

γ. Κατόπιν τούτου η εταιρεία, μέσω του προέδρου της Α..... Σ....., υπέβαλε την από 25-5-2011 αίτηση ενώπιον της Επιτροπής του άρθρου 5 Ν. 1943/91, ζητώντας αποζημίωση λόγω μη χορήγησης από το ΙΚΑ αντιγράφου των πρακτικών της συνεδρίασης, επικαλούμενη έννομο συμφέρον απόδειξης των ισχυρισμών του κ. Σ..... και αποφυγής οικονομικής βλάβης από το πρόστιμο που θα επέβαλε το ΙΚΑ.

δ. Σημειώνεται ότι επί του υπ'αριθμ.πρωτ.31994/11-7-2011 εγγράφου της Δ/σης Διοίκησης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας Θράκης, με το οποίο ζητήθηκαν από το ΙΚΑ Υποκαταστήματος Σερρών οι απόψεις του επί του θέματος, το τελευταίο απάντησε με το υπ'αριθμ.πρωτ.ΕΜ. ΠΡ.69/15-7-2011 έγγραφό του, αναφέροντας ότι η υπόθεση της ανωτέρω εταιρείας εκκρεμεί από το έτος 2001, ότι η εταιρεία δεν έχει καταβάλλει κανένα ποσό, ότι ουδέποτε εκδήλωσε ενδιαφέρον για ρύθμιση της οφειλής της, ότι δεν βρέθηκαν περιουσιακά

στοιχεία στο όνομά της και ότι δεν προκύπτει ζημία της εταιρείας από τη μη χορήγηση των πρακτικών της συνεδρίασης και επισυνάπτοντας τη σχετική αλληλογραφία.

4. α. Από τα παραπάνω σαφώς προκύπτει ότι η κρινόμενη αίτηση της ως άνω αιτούσας, υποβληθείσα προς την παρούσα Επιτροπή την 25^η Μαΐου 2011 (*αριθμ.πρωτ.31994/25-05-11*), **εμπροθέσμως** έχει ασκηθεί, **εφόσον τόσο** από την υποβολή του σχετικού από **18.3.2010** αιτήματός της **όσο** και της από **15.4.2011** δοθείσας απάντησης της του ΙΚΑ για την διεκπεραίωση υπόθεσής της και μέχρι τον χρόνο υποβολής αυτής (*δηλ. της υπό κρίση αιτήσεως*) δεν παρήλθε η αποκλειστική 60νθήμερη προθεσμία ασκήσεώς της, **αφού αυτή έληγε, στη μεν πρώτη περίπτωση**, συνυπολογιζομένου προηγουμένως και του χρονικού διαστήματος της 20ημερης προθεσμίας (*από την οποία αυτή αφετηριάζεται*), που είχε στη διάθεσή της η διοίκηση ν' απαντήσει, κατά τα ρητώς οριζόμενα στην παρ. 6 του άρθρου 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004, **την 6^η Ιουνίου 2011**, ημέρα Δευτέρα, **στη δε δεύτερη την 14^η Ιουνίου 2011**, ημέρα Τρίτη.

β. Από τα στοιχεία του φακέλου διαπιστώνεται ότι πράγματι το οικείο υποκατάστημα του ΙΚΑ, καίτοι είχε προς τούτο τη σχετική νομική υποχρέωση, με το να εκδώσει το ως άνω πληροφοριακό του έγγραφο την 15^η Απριλίου 2011, δεν τήρησε την 20ημερη προθεσμία που είχε στη διάθεσή του, σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 5 του Κωδ.Διοικ.Διαδ., για να απαντήσει επί της από 17.3.2011 αιτήσεως της πιο πάνω αιτούσας (*που έληγε την 7^η Απριλίου 2011, ημέρα Πέμπτη*), εφόσον την εν λόγω αίτηση αυτή ζητούσε τη χορήγηση εγγράφων της οποίας η προβλεπόμενη προθεσμία ως μικρότερη υπερισχύει της γενικής των πενήντα (50) ημερών, σύμφωνα άλλωστε και με τη ρητή επιφύλαξη που αναφέρεται στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, όπως αυτή ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, με συνέπεια να πρέπει να υποχρεωθεί στην καταβολή σχετικής αποζημίωσης υπέρ αυτής.

γ. Ωστόσο, ενόψει του ότι από τα στοιχεία του φακέλου δεν αποδεικνύεται, κατά την ελεύθερη εκτίμηση της Επιτροπής, το ύψος της αιτούμενης ζημίας λόγω ηθικής βλάβης, αυτή (Επιτροπή), λαμβάνοντας υπόψη τις συγκεκριμένες ειδικές συνθήκες, αλλά και τις λοιπές εν γένει περιστάσεις, όπως αυτές περιγράφηκαν παραπάνω, προσδιορίζει αυτό στο ύψος των πενήντα (50) ευρώ, κατά μερική αποδοχή της υπό κρίση αιτήσεως.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή αποφασίζει, ομόφωνα, να γίνει εν μέρει δεκτή η κρινόμενη αίτηση και να καταβληθεί στην εταιρεία, από το ΙΚΑ Τοπικό Υποκατάστημα Σερρών, το ποσό των

πενήντα (50) €.-

ΘΕΜΑ 5°

Εξέταση της υπ'αρ.πρωτ.27337/9-5-2011 αίτησης της κ..... περί καταβολής σ' αυτήν, χρηματικής αποζημίωσης από τη Πολεοδομία του Δήμου Νέας Προποντίδας.-

A. Η εισηγήτρια Βασιλική Αντωνίου , υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού, με βαθμό Β', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή της.

B. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας η εν λόγω εισηγήτρια απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ΚωδΔιοικ Διαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') **ορίζεται ότι:** *«α. Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινούνται για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες.*
β. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4) του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν.

3230/2004 ορίζεται ότι: «**2.** Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία. **3.** Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. 4. ...».

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5.** Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. **6.** Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».

δ. Περαιτέρω, στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ102Α') ορίζεται ότι: «**7.** Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρους αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... **8.** Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγούρου του πολίτη...».

ε. **Τέλος**, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «2. Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. 3. ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή, σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημίωσης λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟλΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη*).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη (πρβλ. *ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.*), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία βάσιμη**, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: *ι*) υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, *ιι*) υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών

υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, **III)** η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (*ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας*), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, **όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: I)** δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ' εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. *σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004*), **II)** να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, **III)** δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, **IV)** δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Η ..... (αιτούσα) υπέβαλε την υπ' αριθ. πρωτ.6365/28-12-2010 αίτηση-αναφορά-καταγγελία προς το Γραφείο Πολεοδομίας Ν. Μουδανιών Ν. Χαλκιδικής, σχετικά με πολεοδομικές αυθαιρεσίες στο όμορο με το δικό της οικόπεδο στα Ελαιοχώρια Ν. Χαλκιδικής.

β. Το αρμόδιο Τμήμα Πολεοδομίας της απαντά με το υπ' αριθ. πρωτ.15-2/6365/2010/21-06-2011 έγγραφό του.

γ. Κατόπιν τούτων, η αιτούσα υποβάλλει την αριθμ.πρωτ.27337/09-05-2011 αίτησή της στην παρούσα Επιτροπή για αποζημίωσή της, λόγω μη τήρησης της σχετικής προθεσμίας απάντησης επί του ανωτέρω αιτήματός του, κατά τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν.1943/91,

4. α. Από τα παραπάνω σαφώς προκύπτει ότι η κρινόμενη αίτηση της ως άνω αιτούσας, υποβληθείσα προς την παρούσα Επιτροπή την 9^η Μαΐου 2011 (αριθ.πρωτ.27337/09-05-11), έχει ασκηθεί **εκπρόθεσμα**, εφόσον από την παρέλευση άπρακτης της 50νθήμερης προθεσμίας για την διεκπεραίωση της υπόθεσής του (που έληγε την 16^η Φεβρουαρίου 2011, εφόσον το αίτημά της προς τη διοίκηση είχε υποβληθεί την 28.12.2010) και μέχρι τον χρόνο υποβολής της υπό κρίση αιτήσεως (9.5.2011), είχε παρέλθει η αποκλειστική 60νθήμερη προθεσμία ασκήσεώς της, που άρχιζε μετά τη λήξη της ως άνω 50νθημερης προθεσμίας (16.02.2011) και έληγε την 18^η Απριλίου 2011, ημέρα Δευτέρα, λόγω του ότι η πράγματι τελευταία ημέρα αυτής (Κυριακή) ήταν κατά νόμο εξαιρετέα.

β. Συνεπώς, υπό τα ανωτέρω εκτιθέμενα πραγματικά δεδομένα, σε συνδυασμό με τα ως άνω γενόμενα ερμηνευτικά δεκτά, ενόψει του μη παραδεκτού εξ απόψεως εμπρόθεσμης άσκησης της υπό κρίση αίτησης ενώπιον της Επιτροπής, παρέλκει η εξέταση του νόμου και ουσία βασίμου αυτής.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή αποφασίζει, ομόφωνα, την απόρριψη της κρινόμενης αίτησης, ως εκπρόθεσμης.-

ΘΕΜΑ 6^ο

Εξέταση της υπ'αριθμ.πρωτ.28440/12-5-2011 αίτησης του κ..... περί καταβολής σ' αυτόν, χρηματικής αποζημίωσης από το ΙΚΑ της 25^{ης} Μαρτίου Θεσσαλονίκης.

A. Η εισηγήτρια Βασιλική Αντωνίου, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, με βαθμό Β', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή της.

B. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας η εν λόγω εισηγήτρια απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Κωδ.Διοικ Διαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') ορίζεται ότι: «α. Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαίνονται για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία

πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες.

β. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη

διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4) του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 ορίζεται ότι: «**2.** Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία.

3. Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. **4.** ...».

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5.** Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. **6.** Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».

δ. Περαιτέρω, στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ102Α') **ορίζεται ότι:** «**7. Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'),** όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρους αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... **8. Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως:** α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «**2. Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. 3. ...».**

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή, σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημιώσεως λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc* γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟΛΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός

της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη (πρβλ. ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία βάσιμη, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: Ι)** υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, **ΙΙ)** υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, **ΙΙΙ)** η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, **όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: Ι)** δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ' εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004), **ΙΙ)** να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, **ΙΙΙ)** δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, **ΙΙΙΙ)** δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την

οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Ο ..... (αιτών) υπέβαλε αίτημα για χορήγηση ασφαλιστικής ενημερότητας στις **08-12-2010** στο Υποκατάστημα ΙΚΑ 25^{ης} Μαρτίου.

β. Το ΙΚΑ σύμφωνα με την Νομοθεσία που διέπει την υπηρεσία από την επομένη (09-12-2010) απέστειλε υπηρεσιακά σημειώματα προς τα αρμόδια ΙΚΑ για συλλογή στοιχείων.

γ. Με τα υπ' αριθμ. πρωτ. 17985/24-12-2010, 17998/27-12-2010, 18045/30-12-2010 και **17-01-2011** έγγραφά του το ΙΚΑ απάντησε στον αιτούντα.

δ. Κατόπιν τούτων ο πιο πάνω αιτών, με την υπ' αριθμ. πρωτ. 28440/12-05-2011 αίτησή του στην παρούσα Επιτροπή ζητά την καταβολή, κατά τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν. 1943/91, χρηματικού ποσού γιατί δεν έλαβε απάντηση εμπρόθεσμα στην από 08-12-2010 αίτησή του.

4. α. Από τα παραπάνω σαφώς προκύπτει ότι η κρινόμενη αίτηση του ως άνω αιτούντος, υποβληθείσα προς την παρούσα Επιτροπή την 12^η Μαΐου 2011 (αρ. πρωτ. 284407/12-05-11), έχει ασκηθεί **εκπρόθεσμα**, εφόσον από την τελευταία ως άνω χρονικά δοθείσα εμπρόθεσμη, δηλ. εντός της 50νθήμερης προθεσμίας, απάντηση της διοίκησης (δηλ. 17.1.2011, εφόσον το αίτημά του προς τη διοίκηση είχε υποβληθεί την 08.12.2010) και μέχρι τον χρόνο υποβολής της υπό κρίση αιτήσεως (12.5.2011), είχε παρέλθει η αποκλειστική 60νθήμερη προθεσμία ασκήσεώς της, που έληγε την 18^η Απριλίου 2011, ημέρα Δευτέρα. Αλλά και υπό την εκδοχή ότι ήθελε θεωρηθεί ότι η 60νθήμερη προθεσμία άσκησης της υπό κρίση αιτήσεως άρχεται όχι από την 17^η Ιανουαρίου 2011, αλλά από την παρέλευση της 50νθήμερης προθεσμίας για την διεκπεραίωση της υπόθεσής του (που έληγε την 27^η Ιανουαρίου 2011, εφόσον το αίτημά της προς τη διοίκηση είχε υποβληθεί την 8.12.2010, μη νοουμένης ως απάντησης αυτής που δόθηκε την 17^η Ιανουαρίου 2011) και μέχρι τον χρόνο υποβολής της υπό κρίση αιτήσεως (12.5.2011), είχε, και πάλι, παρέλθει η αποκλειστική 60νθήμερη προθεσμία ασκήσεώς της, που άρχιζε μετά τη λήξη της ως άνω 50νθήμερης προθεσμίας (27.01.2011) και έληγε την 28^η Μαρτίου 2011, ημέρα Δευτέρα.

β. Συνεπώς, υπό τα ανωτέρω εκτιθέμενα πραγματικά δεδομένα, σε συνδυασμό με τα ως άνω γενόμενα ερμηνευτικά δεκτά, ενόψει του μη παραδεκτού εξ απόψεως εμπρόθεσμης άσκησης της υπό κρίση αίτησης ενώπιον της Επιτροπής, παρέλκει η εξέταση του νόμου και ουσία βασίμου αυτής.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή αποφασίζει ομόφωνα, τη απόρριψη της κρινόμενης αίτησης ως εκπρόθεσμης.

ΘΕΜΑ 7^ο

Εξέταση της υπ' αριθμ. πρωτ. 39001/21-6-2011 (από τις 13-6-2011 μέσω ΚΕΠ) αίτησης του κ. Σταύρου Παπαδόπουλου του Ζαχαρία περί καταβολής σ' αυτόν, χρηματικής αποζημίωσης από την Δ/νση Πολεοδομίας του Δήμου Θεσσαλονίκης.

A. Η εισηγήτρια Γεωργία Βρύζα – Γιαβάση, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, με βαθμό Δ', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή της.

B. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας η εν λόγω εισηγήτρια απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Κωδ.Διοικ Διαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') **ορίζεται ότι:** «**α.** Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαίνονται για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες.

β. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4) του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 ορίζεται ότι: *«2. Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία. 3. Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. 4. ...».*

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι *«5. Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. 6. Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».*

δ. Περαιτέρω, στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991(ΦΕΚ 50 Α'), όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ102Α') **ορίζεται ότι:** *«7. Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρους αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... 8. Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται*

υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «2. Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. 3. ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή, σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημιώσεως λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc* γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟΛΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη (πρβλ. ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία βάσιμη, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: 1) υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει**

από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, **ii)** υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, **iii)** η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: i) δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ' εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004), **ii)** να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, **iii)** δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, **iiii)** δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Ο Παπαδόπουλος Σταύρος του Ζαχαρία (αιτών), με την υπ' αριθ. πρωτ.33951/20-4-2011 αίτησή του προς την Δ/ση Πολεοδομίας του Δήμου Θεσσαλονίκης, ζήτησε την επιβολή των προβλεπόμενων νόμιμων κυρώσεων κατά των παραβατών, οι οποίοι αποδεδειγμένα είναι υπεύθυνοι για τις πολεοδομικές παραβάσεις επί της οικοδομής στην οδό Βάκχου 32, Θεσσαλονίκη.

β. Ακολούθως, ο ίδιος, με την υπ' αριθμ. πρωτ.44932/27-5-2011 επιστολή του προς το Υπουργείο Εσωτερικών, Τμήμα: Σχέσεων Κράτους – Πολίτη, ζήτησε τη διαμεσολάβηση του

Υπουργείου ώστε να υποχρεωθεί εκ των άνω η αρμόδια υπηρεσία της Δ/σης Πολεοδομίας να υλοποιήσει τις εγκυκλίους που αφορούν την απάντηση των δημοσίων υπηρεσιών επί των εγγράφων των δημοτών καθώς και την άμεση ενημέρωσή του σχετικά με τις ενέργειες και πρωτοβουλία που θα αναπτυχθεί ως προς το αίτημα αυτό. Συνημμένα στην επιστολή του ο κ. Παπαδόπουλος απέστειλε και την υπ' αριθμ. **33951/20-4-2011** αίτησή του προς την Δ/ση Πολεοδομίας του Δήμου Θεσσαλονίκης, ζητώντας από το Υπουργείο μια συνολική απάντηση περι της υποθέσεως του.

γ. Κατόπιν τούτων, ο πιο πάνω αιτών, με την υπ' αρ. πρωτ. **39001/21-6-2011** (που υπέβαλε από τις 13-6-2011 μέσω ΚΕΠ) αίτησή του προς την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας Θράκης, ζητά την καταβολή χρηματικής αποζημίωσης (20.000 €), γιατί δεν έλαβε απάντηση στην παραπάνω αίτησή του, μέσα στην προθεσμία που επιβάλλουν οι διατάξεις του άρθρου 4 του Ν. 2690/1999, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 6 του Ν. 3242/2004

δ. Τέλος, σημειώνεται ότι, με το από τις 18-7-2011 έγγραφο της, η **Δ/ση Πολεοδομίας Θεσσαλονίκης- Τμήμα Ελέγχου Κατασκευών- Επικίνδυνων Ετοιμόρροπων** παρέχει στοιχεία σχετικά με την υπόθεση, απαντώντας στο υπ' αριθμ. πρωτ. 39001/11-7-2011 έγγραφο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας- Θράκης, ενώ παράλληλα με το ίδιο έγγραφο απαντάει στην από 1-6-2011 αίτηση του πιο πάνω αιτούντος.

4. α. Από τα παραπάνω σαφώς προκύπτει ότι η αίτηση του ως άνω ενδιαφερομένου, υποβληθείσα προς την παρούσα Επιτροπή την 21^η Ιουνίου 2011 (αρ. πρωτ. 39001/21.6.11), έχει ασκηθεί **εμπρόθεσμα**, εφόσον από την παρέλευση άπρακτης της σχετικής 50νθημερης προθεσμίας για την διεκπεραίωση της υπόθεσης, επί αιτήματος τούτου που είχε υποβληθεί την 20^η Απριλίου 2011 και έληγε την 9^η Ιουνίου 2011, οπότε και αφετηριάζεται η ως άνω 60νθημερη αποκλειστική προθεσμία και μέχρι τον χρόνο υποβολής του εν λόγω αιτήματος δεν παρήλθε η προαναφερθείσα προθεσμία ασκήσεώς της.

β. Περαιτέρω, από τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου διαπιστώνεται ότι πράγματι η ως άνω αρμόδια υπηρεσία (Δ/ση Πολεοδομίας Θεσσαλονίκης- Τμήμα Ελέγχου Κατασκευών- Επικίνδυνων Ετοιμόρροπων), καίτοι είχε προς τούτο τη σχετική νομική υποχρέωση, δεν απάντησε στο αίτημα του ως άνω ενδιαφερομένου περί αποκατάστασης των πολεοδομικών παραβάσεων και την επιβολή των νόμιμων προστίμων, εντός της νομίμου προθεσμίας ως όφειλε, σύμφωνα με τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, με συνέπεια να πρέπει να υποχρεωθεί στην καταβολή σχετικής αποζημίωσης υπέρ αυτού.

γ. Ωστόσο, ενόψει του ότι από τα στοιχεία του φακέλου δεν αποδεικνύεται, κατά την ελεύθερη εκτίμηση της Επιτροπής, το ύψος της αιτούμενης ζημίας λόγω ηθικής βλάβης, αυτή (Επιτροπή), λαμβάνοντας υπόψη τις συγκεκριμένες ειδικές συνθήκες, αλλά και τις λοιπές εν

γένει περιστάσεις, όπως αυτές περιγράφηκαν παραπάνω, προσδιορίζει αυτό στο ύψος των τριακοσίων πενήντα (350) ευρώ, κατά μερική αποδοχή της υπό κρίση αιτήσεως.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή αποφασίζει ομόφωνα, να γίνει εν μέρει δεκτή η κρινόμενη αίτηση και να καταβληθεί στον αιτούντα, το ποσό των τριακοσίων πενήντα (350)€, από την Δ/ση Πολεοδομίας του Δήμου Θεσσαλονίκης.

ΘΕΜΑ 8^ο

Εξέταση της υπ' αριθμ. πρωτ. 8217/21-2-2011 αίτησης του κ..... περί καταβολής σ' αυτόν, χρηματικής αποζημίωσης από το ΤΕΦΑΑ του ΑΠΘ.

A. Η εισηγήτρια Νικολέτα Νικολαΐδου, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, με βαθμό Ε', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή της.

B. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας η εν λόγω εισηγήτρια απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Κωδ.Διοικ.Διαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') ορίζεται ότι: *«α. Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινούνται για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες.*

β. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις **παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4)** του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 ορίζεται ότι: «**2.** Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία. **3.** Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. **4.** ...».

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5.** Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. **6.** Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».

δ. Περαιτέρω, στις **παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α')**, όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ102Α') **ορίζεται ότι:** «**7.** Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρους αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... **8.** Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο

καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «2. Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. 3. ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή, σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημίωσης λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟΛΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη*).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη (πρβλ. *ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.*), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία**

βάσιμη, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: *i*) υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, *ii*) υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, *iii*) η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: *i*) δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ' εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004), *ii*) να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, *iii*) δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, *iiii*) δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Ο κ..... (αιτών) υπέβαλε στις 21-2-2011 την υπό κρίση εμπρόθεσμη αίτηση προς την Ειδική Επιτροπή Εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 5 του Ν.1943/91, με την οποία ζητά κατά τις διατάξεις του αρ. 5 του Ν.1943/91 την καταβολή

χρηματικού ποσού, γιατί δεν έλαβε απάντηση στην από 31-12-2010 αίτησή του προς το ΤΕΦΑΑ του ΑΠΘ.

β. Ακολούθως, με το υπ' αριθ. πρωτ. 8217/10-5-2011 έγγραφο του Τμήματος Προσωπικού της Διεύθυνσης Διοίκησης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης, ζητήθηκαν τα στοιχεία του φακέλου, τα οποία περιήλθαν στην ανωτέρω Υπηρεσία με το υπ' αριθμ. 2348/25-5-2011 έγγραφο του ΤΕΦΑΑ του ΑΠΘ.

γ. Από τα προσκομισθέντα στοιχεία προκύπτει ότι ο αιτών υπέβαλε προς το ΤΕΦΑΑ του ΑΠΘ την υπ' αριθμ. πρωτ. 1305/31-12-2010 αίτησή του, με την οποία ζητούσε να του γνωστοποιηθούν τα ονόματα των Διευθυντών των Εργαστηρίων το Τμήματος καθώς και οι διαδικασίες μέσω των οποίων κατέλαβαν τις θέσεις αυτές. Η ως άνω αίτηση έπρεπε να απαντηθεί έως την 19-2-2011, ημερομηνία κατά την οποία έληγε η 50θήμερη προβλεπόμενη εκ του νόμου προθεσμία.

δ. Σε απάντηση της ανωτέρω αιτήσεως ο Πρόεδρος του Τμήματος απέστειλε στον ενδιαφερόμενο το υπ' αριθμ. 1410/24-1-2011 έγγραφό του, στο οποίο ανέφερε ότι το θέμα των Διευθυντών των Εργαστηρίων του Τμήματος θα συζητηθεί σε προσεχή Συνέλευση του Τμήματος, η οποία θα λάμβανε χώρα το συντομότερο δυνατόν.

4. α. Καταρχάς, η υπό κρίση αίτηση του ως άνω ενδιαφερομένου, υποβληθείσα προς την παρούσα Επιτροπή την 21^η Φεβρουαρίου 2011 (αριθ. πρωτ. 8217/21.2.11), **εμπροθέσμως** φέρεται να έχει ασκηθεί, εφόσον από την ανωτέρω δοθείσα (με το υπ' αριθ. πρωτ. 1410/24-1-2011) έγγραφη απάντηση της υπηρεσίας (ΙΚΑ), επί της από 31.12.2010 αιτήσεώς του και μέχρι τον χρόνο υποβολής του εν λόγω αιτήματος (21.2.2011) δεν παρήλθε η αποκλειστική 60νθήμερη προθεσμία ασκήσεώς της.

β. Ωστόσο, η υπό κρίση αίτηση είναι απορριπτέα ως αβάσιμη, **καθόσον, αφενός μεν** ο Πρόεδρος του Τμήματος Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, απάντησε εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας στην αίτηση του κ. ...., **αφετέρου δε** η Επιτροπή έχει αρμοδιότητα να ελέγχει μόνο την τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του Ν.2690/99 και όχι – άνευ ετέρου – τη νομιμότητα των ενεργειών των Υπηρεσιών.

γ. Άλλωστε, σε κάθε, όμως, περίπτωση, ο αιτών δεν επικαλείται και δεν αποδεικνύει την αιτιώδη συνάφεια μεταξύ της επικαλούμενης άρνησης της Διοίκησης να απαντήσει στο αίτημά του και της ηθικής βλάβης την οποία αυτή η άρνηση του προκάλεσε, προϋπόθεση που πρέπει να συντρέχει σωρευτικά μαζί με τις προπαρατιθέμενες στο κεφ. 2 β της παρούσας για την καταβολή αποζημίωσης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή αποφασίζει, ομόφωνα, την απόρριψη της κρινόμενης αίτησης, ως αβάσιμης.-

ΘΕΜΑ 9^ο

Εξέταση της υπ'αριθμ.πρωτ.65786/28-9-2011 δεύτερης αίτησης θεραπείας του κ..... κατά της με αριθ. 9/21-10-2009 θέμα 1^ο πρακτικού, απόφασης της Ειδικής Επιτροπής Εφαρμογής Νομοθεσίας της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.-

A. Η εισηγήτρια Νικολέτα Νικολαΐδου, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού – Οικονομικού, με βαθμό Ε', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή της.

B. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας η εν λόγω εισηγήτρια απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ΚωδΔιοικ Διαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') **ορίζεται ότι:** «**α.** Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινόμενοι για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες. **β.** Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4) του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 ορίζεται ότι: «**2.** Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία. **3.** Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. 4. ...».

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5.** Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. **6.** Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».

δ. Περαιτέρω, στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991(ΦΕΚ 50 Α'), όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ102Α') ορίζεται ότι: «**7.** Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρους αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... **8.** Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται

υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «2. Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. 3. ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή, σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημιώσεως λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc* γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟΛΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη (πρβλ. ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία βάσιμη, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: 1) υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει**

από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, **ii)** υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, **iii)** η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: i) δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ' εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004), **ii)** να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, **iii)** δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, **iiii)** δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

γ. Περαιτέρω, κατά την έννοια των συνδυασμένων διατάξεων 10 (παρ. 5), 24, 25 και 26 του ΚωδΔιοικΔιαδ (ν. 2690/99), σαφώς συνάγεται ότι το δικαίωμα του ενδιαφερομένου (για την αποκατάσταση της υλικής ή ηθικής του βλάβης από ατομική πράξη) για άσκηση της αιτήσεως θεραπείας ή ιεραρχικής προσφυγής φέρεται να προϋποθέτει: **i)** τη μη πρόβλεψη από την κείμενη νομοθεσία περίπτωση ασκήσεως κατά των αντίστοιχων διοικητικών πράξεων ενδικοφανούς ή ειδικής διοικητικής προσφυγής (πρβλ. ΓνμδΝΣΚ 93/2009), καθώς **και ii)** τη μη εξάντληση της κατά χρόνο αρμοδιότητας των διοικητικών οργάνων που έχουν εκδώσει τις πράξεις των οποίων ζητείται η ανάκληση, όπως στην περίπτωση των Επιτροπών Ελέγχου Νομιμότητας των πράξεων ΟΤΑ κ.λ.π. (ΣΤΕ 1401/2009, ΣΤΕ 333, 334/2007, ΣΤΕ

1530, 2108/2006 κ.α.), οι τυχόν δε επ' αυτών (αιτήσεων θεραπείας) εκδιδόμενες πράξεις είναι ακυρωτέες ως αναρμοδίως κατά χρόνο εκδοθείσες (ΣτΕ 1356, 2709, 3316/2006, ΣτΕ 2566/2000, ΣτΕ 1882/1993 κ.α.), πράγμα που, εξ αντιδιαστολής, συνάγεται ότι, στην περίπτωση παροχής στον θιγόμενο από τις πράξεις αυτές διοικούμενο δυνατότητας ασκήσεως των πιο πάνω διοικητικών προσφυγών (δηλ. ειδικής ή ενδικοφανούς), αποκλείεται ως μη επιτρεπτή η (εκ παραλλήλου ή εκ των υστέρων) άσκηση αιτήσεως θεραπείας ή ιεραρχικής προσφυγής (πρβλ. ΓνμδΝΣΚ 38/2009).

δ. Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι: **i)** για την άσκηση της σχετικής αίτησης, που αποτελεί απλή διοικητική προσφυγή και δεν αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης, παρά μόνο, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, μπορεί να διακόψει την προθεσμία άσκησης της προσφυγής (ΣτΕ 457/2008), δεν τίθεται ορισμένη προθεσμία, πλην, όμως, αυτή πρέπει να ασκείται εντός του κατά περίπτωση κρινομένου ως ευλόγου χρόνου (ΓνμδΝΣΚ 305/2005), **ii)** η προβλεπόμενη, αντιστοίχως, στο άρθρο 24 ΚΔΔ προθεσμία για γνωστοποίηση της απόφασης της διοίκησης επί της αίτησης θεραπείας, ενόψει των ιδιαίτερα δυσμενών συνεπειών που επάγεται η πράξη για τον δικαιούμενο, αλλά και της διάταξης του άρθρου 10 παρ. 5 του ΚΔΔ, θα πρέπει να θεωρηθεί ως ενδεικτική, λαμβανομένου μάλιστα υπόψη ότι έχει νομολογηθεί ότι ακόμη και ο ρητός χαρακτηρισμός μιας προθεσμίας ως υποχρεωτικής για τη διοίκηση, είναι δυνατόν νοηθεί ότι έχει απλώς την έννοια της έντονης υπόδειξης προς αυτήν (διοίκηση) για ταχεία ενέργεια (βλ. ΓνμδΟΛΝΣΚ 85/2004, ΣτΕ 2079/1987), **iii)** στην έννοια του δικαιουμένου για την άσκηση της ανωτέρω αίτησης (θεραπείας), δεν πρέπει, κατά την ομόφωνη γνώμη της Επιτροπής, να αποκλειστεί και η περίπτωση αυτή να υποβληθεί και από οποιαδήποτε υπηρεσία του στενότερου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα, σε βάρος της οποίας έχει επιβληθεί η κύρωση του διοικητικού προστίμου, σύμφωνα με τις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991, όπως ισχύει, ενόψει της όλως γενικής διατύπωσης του νόμου, ο οποίος παρέχει τη σχετική δυνατότητα αδιακρίτως σε κάθε ενδιαφερόμενο, αρκεί αυτός να υφίσταται υλική ή ηθική βλάβη από την έκδοση ατομικής πράξης την αποκατάσταση της οποίας να αιτείται με τη συγκεκριμένη διοικητική προσφυγή. **iiii)** Κατά την έννοια των γενικών αρχών του διοικητικού δικαίου, μια διαφορά τερματίζεται οριστικά σε διοικητικό επίπεδο, δίχως να επιτρέπεται καταρχάς στη διοίκηση να επανέλθει επί των οριστικώς κριθέντων απ' αυτήν, εκτός αν ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει νέα αίτηση (δηλ. κατ' ουσία δεύτερη {β'} αίτηση θεραπείας), **είτε** επικαλούμενος και προσκομίζοντας νέα, δηλ. μη ληφθέντα υπόψη κατά την έκδοση της οριστικής (διοικητικής) απόφασης, και ουσιώδη στοιχεία, των οποίων η έρευνα θα οδηγούσε σε διάφορο αποτέλεσμα, είτε επικαλούμενος πάγια μεταβολή της νομολογίας των ανωτάτων δικαστηρίων, **είτε**, τέλος, επικαλούμενος μεταγενέστερη της αρχικής κρίσης νομοθετική ρύθμιση (πρβλ. ΣτΕ 197/1991, ΣτΕ 4166/1986, ΣτΕ 4055/80, ΣτΕ 3613/79 κ.α.).

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

Με την η υπό κρίση αίτηση, που συνιστά δεύτερη (β') αίτηση θεραπείας κατά της με αριθ. 9/21-10-2009 απόφασης της Ειδικής Επιτροπής Εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 5 του Ν.1943/91, επιχειρείται η ακύρωση της τελευταίας για τους εκεί αναφερόμενους λόγους.

4. α. Η υπό κρίση αίτηση είναι απορριπτέα, ως απαραδέκτως ασκηθείσα, καθόσον κατά της ως άνω απόφασης, με την οποία απορρίφθηκε η υπ'αριθμ. 7608/30-6-2009 αίτηση του κ....., ασκήθηκε ήδη από τον ενδιαφερόμενο η υπ'αριθμ. 14323/24-12-2009 αίτηση θεραπείας, η οποία και απορρίφθηκε με σχετική απόφαση της Επιτροπής με αριθμό 2/8-10-2010, 2^ο Θέμα του Πρακτικού, και δεν προβλέπεται δεύτερη αίτηση θεραπείας κατά της ίδιας πράξης.

β. Εξάλλου, πράξη με την οποία η διοίκηση απορρίπτει την αίτηση θεραπείας και εμμένει σε προγενέστερη πράξη της δεν έχει εκτελεστό χαρακτήρα, εφόσον εκδόθηκε χωρίς νέα έρευνα της υποθέσεως γιατί αποτελεί βεβαιωτική πράξη, στερούμενη εκτελεστότητας, δηλώνουσα εμμονή αυτής στις ως άνω προηγούμενες πράξεις της αλλά και στο ισχύον νομικό καθεστώς (*πρβλ. ΣτΕ 3060/2001*),

γ. Σε κάθε περίπτωση και πέραν των προαναφερομένων με την υποβληθείσα δεύτερη αίτηση θεραπείας δεν γίνεται επίκληση κάποιου νεότερου στοιχείου που να ανατρέπεται την κρίση της Επιτροπής.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή αποφασίζει ομόφωνα, την απόρριψη της κρινόμενης β' αίτησης θεραπείας του αιτούντος, ως απαράδεκτης .-

ΘΕΜΑ 10^ο

Εξέταση της υπ'αριθμ.πρωτ.45484/14-7-2011 αίτησης του κ. .... περι καταβολής σ' αυτόν, χρηματικής αποζημίωσης από τον Δήμο Σιθωνίας.

A. Ο εισηγητής Ιωάννης Κακαγιάννης, υπάλληλος του κλάδου ΠΕ Διοικητικού – Οικονομικού, με βαθμό Δ', εμφανίστηκε ενώπιον της Επιτροπής και ανέγνωσε τη γραπτή εισήγησή του.

B. Ύστερα από την ανάγνωση της εισήγησης και την ενημέρωση των μελών της ως άνω Επιτροπής, μετά το πέρας της οποίας ο εν λόγω εισηγητής απεχώρησε, επακολούθησε η μελέτη των στοιχείων της υπόθεσης και διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, κατά την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής:

1. α. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Κωδ.Διοικ. Διαδ), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως αυτή αρχικά αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 (ΦΕΚ 44 Α') και ήδη ισχύει μετά την εκ νέου αντικατάστασή της με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3242/ 2004 (ΦΕΚ 102 Α') **ορίζεται ότι:** «**α.** Οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όταν υποβάλλονται αιτήσεις, οφείλουν να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις των ενδιαφερομένων και να αποφαινόμενοι για τα αιτήματά τους μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών, εφόσον από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες. Η προθεσμία αρχίζει από την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια υπηρεσία και την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, πιστοποιητικών ή στοιχείων. Αν η αίτηση υποβληθεί σε αναρμόδια υπηρεσία, η υπηρεσία αυτή οφείλει, μέσα σε τρεις (3) ημέρες, να τη διαβιβάσει στην αρμόδια και να γνωστοποιήσει τούτο στον ενδιαφερόμενο. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία αρχίζει από τότε που περιήλθε η αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία. Για υποθέσεις αρμοδιότητας περισσότερων υπηρεσιών, η προθεσμία του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δέκα (10), ακόμη, ημέρες. **β.** Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται, κατά περίπτωση, διαφορετική προθεσμία για τη διεκπεραίωση υποθέσεων, εφόσον το επιβάλλουν ειδικοί λόγοι, που αναφέρονται σ' αυτήν.».

β. Επίσης, στις παρ. 2 και 3 του ίδιου παραπάνω άρθρου (4) του πιο πάνω Κώδικα, όπως η μεν πρώτη (2) ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004, η δε δεύτερη (3) μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3230/2004 ορίζεται ότι: «**2.** Εάν κάποια υπόθεση δεν μπορεί να διεκπεραιωθεί λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, ειδικά αιτιολογημένης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, εντός πέντε (5) τουλάχιστον ημερών πριν από την εκπνοή τους, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα: α) τους λόγους της καθυστέρησης, β) τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση και τον αριθμό τηλεφώνου του, για την παροχή πληροφοριών και γ) κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία. **3.** Οι υπηρεσίες απαλλάσσονται από τις κατά την παράγραφο 1 υποχρεώσεις αν το αίτημα είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό. 4. ...».

γ. Ακόμη, στις παρ. 5 και 6 του αυτού ως άνω άρθρου (4) του ίδιου πάντοτε Κώδικα, που προστέθηκαν με την παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3242/2004 ορίζεται ότι «**5.** Η υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση

υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/91 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει. 6. Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, εφόσον υφίσταται εκκρεμής δίκη, καθώς και για τις περιπτώσεις, όπου απαιτείται εμφάνιση του ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου, και η μη προσέλευσή του οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.».

δ. Περαιτέρω, στις παρ. 7 και 8 του άρθρου 5 του ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως αυτές ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους, αντιστοίχως, με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 (ΦΕΚ102Α') **ορίζεται ότι:** «7. Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 2690/1999 (ΦΕΚ 45 Α'), όπως ισχύουν, καταβάλλεται στον αιτούντα, από τον οικείο φορέα, πλήρους αποζημίωση. Η αποζημίωση αυτή αφαιρείται από το τυχόν, μεταγενεστέρως, επιδικαζόμενο ποσό, εφόσον γίνει δεκτή από το αρμόδιο δικαστήριο σχετική αγωγική απαίτηση, κατά τις περί αστικής ευθύνης διατάξεις. ... 8. Το ύψος του καταβλητέου χρηματικού ποσού που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο καθορίζεται από τις Επιτροπές της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου μετά από εισήγηση της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών ... ή της Περιφέρειας, που επιλαμβάνεται μετά από αίτηση του πολίτη. Για τον καθορισμό του ύψους της καταβλητέας πλήρους αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη ιδίως: α) το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, β) συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση, γ) το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του πολίτη...».

ε. Τέλος, στο άρθρο 1 παρ. 2 της (κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3242/2004 εκδοθείσης) υπ'αρ.ΔΙΣΚΠΟ/4.17/οικ17170/3.8.2004 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 1266/10.8.04 τ. Β') ορίζεται ότι «2. Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα (60) ημερών, από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για την διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση. 3. ...».

2. α. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των ως άνω διατάξεων, σαφώς, εκτός των άλλων, προκύπτει ότι ο νομοθέτης, εναρμονιζόμενος με την αναθεωρημένη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 του Συντάγματος και αποβλέποντας προεχόντως και κυρίως στη λειτουργική αποτελεσματικότητα της διοίκησης και την ποιοτική αναβάθμιση των παρεχομένων προς τον πολίτη υπηρεσιών, προχώρησε στην εξειδίκευση της υποχρέωσης της διοίκησης για δραστηριοποίηση των διοικητικών υπηρεσιών, με σκοπό την ταχεία και αποτελεσματική εξυπηρέτηση των πολιτών, καθιερώνοντας συντομότερη προθεσμία, με ταυτόχρονη επιβολή,

σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής, της κύρωσης πλήρους πλέον αποζημίωσης, οι διατάξεις της οποίας πάντως, διατηρώντας τον κυρωτικό τους χαρακτήρα, δεν εντάσσονται στη νομοθεσία περί αποζημιώσεως λόγω ευθύνης του Δημοσίου, των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ (βλ. *ad hoc γνώμη πλειονοψηφίας στην ΟΛΣΤΕ 3004/2010 – 7^η σκέψη, επίσης γνώμη πλειονοψηφίας στην ΣΤΕ 1499/2009 – 6^η σκέψη*).

β. Ωστόσο, κατά την έννοια των ίδιων παραπάνω διατάξεων, η παραβίαση, εκ μέρους της διοίκησης, της υποχρέωσης να απαντά, θετικά ή αρνητικά, στα αιτήματα των πολιτών, εντός της τασσόμενης από το νόμο προθεσμίας και, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι δεν είναι αρμόδια, να διαβιβάσει άμεσα την αίτηση στο αρμόδιο, με ταυτόχρονη, τότε, γνωστοποίηση της οικείας ενέργειας στον ενδιαφερόμενο πολίτη (πρβλ. *ΣΤΕ 158/2010 – 8^η σκέψη, ΣΤΕ 2274/1994, ΔΕφΘεσ 756/2000 κ.α.*), επισύρει την επιβολή της κύρωσης της αποζημίωσης υπέρ του αιτούντος πολίτη και σε βάρος της διοίκησης, **εφόσον η αίτηση τούτου, αφενός μεν έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα**, ήτοι εντός της αποκλειστικής ως άνω προθεσμίας των εξήντα (60) ημερών, αρχομένης από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της υπόθεσης ή την οριστική απάντηση, **αφετέρου δε κριθεί ως νόμω και ουσία βάσιμη, υπό την έννοια τόσο της σωρευτικής συνδρομής των θετικών προϋποθέσεων της αιτουμένης αποζημίωσης ήτοι: *i*) υποβολή σαφούς και ορισμένου νομίμου αιτήματος, εκ μέρους του ενδιαφερόμενου πολίτη, που να συνοδεύεται μαζί με τα, κατά περίπτωση (τυχόν) απαιτούμενα, δικαιολογητικά, πιστοποιητικά ή στοιχεία, οπότε η σχετική προθεσμία αρχίζει από την υποβολή ή συγκέντρωση του συνόλου των στοιχείων αυτών, *ii*) υπέρβαση της 50νθήμερης προθεσμίας απάντησης (θετικής ή αρνητικής) της διοίκησης επί των υποβαλλομένων αιτημάτων των πολιτών και εν γένει διεκπεραίωσης των σχετικών υποθέσεων, υπό την επιφύλαξη πάντως ότι από ειδικές διατάξεις δεν προβλέπονται μικρότερες προθεσμίες, *iii*) η επίκληση αλλά και απόδειξη, εκ μέρους του ενδιαφερομένου πολίτη, της, εκ του λόγου αυτού (ήτοι ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας), πρόκλησης υλικής ζημίας ή ηθικής βλάβης, για τον προσδιορισμό του ύψους της οποίας λαμβάνεται υπόψη, ιδίως, το μέγεθος της περιουσιακής ζημίας και της ηθικής βλάβης που προκλήθηκε από την καθυστέρηση, οι συνθήκες στις οποίες οφείλεται η καθυστέρηση και το τυχόν υφιστάμενο σχετικό πόρισμα του Συνηγόρου του Πολίτη, όσο και του αποκλεισμού των αρνητικών προϋποθέσεων ότι, δηλ: *i*) δεν πρόκειται για διεκπεραίωση υπόθεσης για την οποία, κατ' εξαίρεση, συντρέχει νόμιμη περίπτωση μεγαλύτερης προθεσμίας (πρβλ. σχετικές κ.υ.α., εκδοθείσες, κατ' εξουσιοδότηση της περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κωδ Διοικ Διαδ, όπως η παράγραφος αυτή αρχικά μεν αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 11 ν. 3230/2004 και ήδη ισχύει, μετά την εκ νέου αντικατάστασή της, με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3242/2004), *ii*) να μην είναι δυνατή η εμπρόθεσμη διεκπεραίωση της υπόθεσης, εκ μέρους της διοίκησης, λόγω**

αντικειμενικής και ειδικά αιτιολογημένης αδυναμίας της, πλην, όμως, τότε η αρμόδια υπηρεσία οφείλει, μέσα σε πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής να έχει γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους καθυστέρησης, τον υπάλληλο που έχει αναλάβει την υπόθεση, τον αριθμό τηλεφώνου του για την παροχή πληροφοριών, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη πληροφορία, **III)** δεν πρόκειται για αίτημα που είναι εμφανώς παράλογο, αόριστο, ακατάληπτο ή επαναλαμβάνεται κατά τρόπο καταχρηστικό, **IV)** δεν αφορά σε αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου, για την οποία υφίσταται σχετική εκκρεμής δίκη, ή δεν πρόκειται για περίπτωση όπου απαιτείται εμφάνιση του ανωτέρω ενδιαφερομένου ενώπιον συλλογικού οργάνου και η μη προσέλευσή του να οφείλεται σε υποκειμενικούς ή αντικειμενικούς λόγους.

3. Στην προκειμένη περίπτωση από τα στοιχεία του οικείου φακέλου προκύπτει το ακόλουθο ιστορικό:

α. Ο κ. .... (αιτών) κατέθεσε την υπ' αριθμ. πρωτ. 9119/20-06-2011 αίτησή του προς τον Δήμαρχο του Δήμου Σιθωνίας, ζητώντας ενημέρωση για τη μη ειδοποίησή του να εισπράξει το ποσό 1200 ευρώ, που ενέκρινε η παρούσα Επιτροπή για παράβαση των άρθρων 4 και 5 του ν. 2690 και της ΔΙΣΚΟΠ/Φ.17/οικ17170-ΦΕΚ1226/Β/10.8.2004 κοινής Υπουργικής Απόφασης και συγκεκριμένα 1000 ευρώ (με την απόφαση αρ. πρωτ. 868/20-12-2010) και 200 ευρώ (με την απόφαση 919/2010/08-04-2011).

β. Κατόπιν τούτων, ο πιο πάνω αιτών με την υπ' αριθμ. πρωτ. 45484/14-07-2011 αίτησή του προς την παρούσα επιτροπή ζητά πλήρη αποζημίωση για ηθική βλάβη και περιουσιακή ζημία, ύψους 300 ευρώ, με την αιτιολογία της μη τήρησης της σχετικής προθεσμίας από τον Δήμο Σιθωνίας.

γ. Σημειώνεται ότι επί του υπ' αριθμ. πρωτ. 45484/25-07-2011 εγγράφου της Δ/νση Διοίκησης της ΑΔΜ-Θ, με το οποίο ζήτησε από τον Δήμο Σιθωνίας την παροχή στοιχείων (*αντίγραφα και απόψεις σχετικά με την υπόθεση*), ο τελευταίος απάντησε με το υπ' αριθμ. πρωτ. 12388/04-08-2011 (Νικήτη 07-11-11) έγγραφό του, προσκομίζοντας μάλιστα αντίγραφο της αίτησης του κ. .... και Χρηματικό ένταλμα πληρωμής με αριθμό 498Α/22-09-2011, το οποίο θεωρήθηκε στις 28-09-2011 από την υπηρεσία Επιτρόπου Ν. Χαλκιδικής και διευκρινίζοντας ότι ενημέρωσε άμεσα τον ενδιαφερόμενο ώστε να πληρωθεί.

4. α. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η υπό κρίση (*δηλ. υπ' αρ. πρωτ. 45484/14-07-2011*) αίτησή για πλήρη αποζημίωση του κ. .... προς την παρούσα Επιτροπή κατατέθηκε είκοσι τέσσερις (24) ημέρες μετά την αρχική του αίτηση (9119/20-06-2011) προς τον Δήμο Σιθωνίας, δηλ. πριν από την παρέλευση άπρακτης της σχετικής προθεσμίας των πενήντα (50) ημερών που ορίζονται από τον πιο πάνω Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας ως

χρονικό διάστημα απάντησης της διοίκησης επ' αυτής και, ως εκ τούτου, **αυτή πρέπει ν' απορριφθεί ως απαράδεκτη λόγω πρόωρης άσκησής της.**

β. Και τούτο, διότι μέχρι το χρόνο που η κρινόμενη αίτηση ασκήθηκε (14.7.2011) δεν είχε συντελεστεί η παράλειψη της οφειλόμενης εμπρόθεσμης απάντησης της διοικήσεως επί της από 20.6.2011 αιτήσεώς του, που έληγε την 9^η Αυγούστου 2011, ημέρα Τρίτη (πρβλ. ΣΤΕ 3501/2004, ΣΤΕ 3573/2003, ΣΤΕ 2004, 1409/2002, ΣΤΕ 1447/1998, ΣΤΕ 3842/1995 κ.α.), όντως νομικά αδιαφόρου του ότι αυτή είχε ήδη συμπληρωθεί κατά το χρόνο της παρούσας Επιτροπής.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή αποφασίζει, ομόφωνα, την απόρριψη της κρινόμενης αίτησης του ....., ως απαράδεκτης λόγω πρόωρης άσκησής της.-

Μετά τα ανωτέρω και μη υπάρχοντος άλλου θέματος, λύεται η συνεδρίαση και υπογράφεται το παρόν, ως εξής.

ΤΑ ΜΕΛΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Α) ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΒΒΑΣ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Β) ΙΩΑΝΝΗΣ ΥΦΑΝΤΙΔΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΒΑΜΒΑΚΙΔΗΣ